

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Radastėlė“
direktoriaus 2023 m. birželio 5 d.
įsakymu Nr. V-42

KAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „RADASTĖLĖ“ BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos lopšelio-darželio „Radastėlė“ (toliau – Įstaiga) bendruomenės etikos kodeksas (toliau – BEK) – tai dokumentas, kuriame skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi bendruomenės nariai.

2. BEK paskirtis – padėti Įstaigos bendruomenei suprasti etinio elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėti jas spręsti.

3. BEK papildo bendruomenės teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Žmogaus teisių chartijoje, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Lietuvos Respublikos įstatymuose, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Įstaigos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir Lietuvos Respublikos kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. BEK naudojamos sąvokos:

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Bendruomenės etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai neatsakingai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

Nepriekaištinga reputacija - asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

1) jis yra teistas už sunkų ir (ar) labai sunkų nusikaltimą, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas, ar teistas už kitą tyčinį nusikaltimą, jeigu teistumas neišnykęs ar nepanaikintas;

2) jis buvo atleistas iš pareigų už tarnybinį nusižengimą ar iš darbo už darbo pareigų, ar darbo drausmės pažeidimą ir nuo atleidimo iš pareigų ar darbo nepraėjo treji metai;

3) piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis;

4) jo elgesys ir veikla nėra suderinami su švietimo ir mokslo ministro patvirtinto Pedagogų etikos kodekso reikalavimais.

III SKYRIUS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Įstaigos bendruomenė, patvirtindama šį BEK, iškelė šiuos tikslus bei uždavinius:

5.1. nubrėžti tolerancijos ribas bendruomenės narių tarpusavio santykiuose, išryškinti bendravimo su darbuotojais, vaikais, tėvais etikos principus ir normas;

5.2. padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę, siekti viešumo ir skaidrumo tarpusavio santykiuose;

5.3. formuoti suvokimą, jog etika būtina kiekvienoje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą Įstaigos veikla, kuriant jo įvaizdį;

5.4. padėti vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus;

5.5. apsaugoti Įstaigos bendruomenės narius nuo konfliktinių situacijų ir neetiško elgesio.

6. Bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Įstaigos siekius, garbingai jai atstovauti, etiškai elgtis tiek įstaigoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

7. Bendruomenės nariai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

7.1. pagarbos;

7.2. teisingumo;

7.3. žmogaus teisių pripažinimo;

7.4. atsakomybės;

7.5. sąžiningumo;

7.6. atidos ir solidarumo;

7.7. tolerancijos.

8. Pagarbos principas. Vadovaudamiesi šiuo principu bendruomenės nariai pripažįsta, kad bendravimas grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

9. Teisingumo principas. Vadovaudamiesi šiuo principu bendruomenės nariai pripažįsta ugdytinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno ugdytinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališki vertindami kiekvieno ugdytinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, ugdytinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, sprenddami konfliktus.

10. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamiesi šiuo principu bendruomenės nariai nepažeidžia ugdytinių teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo

nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui veikloje.

11. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdomosi poreikiais ir polinkiais.

12. Sąžiningumo principas. Vadovaudamiesi šiuo principu bendruomenės nariai teikia teisingą informaciją apie save, savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, laikosi įstaigos vidaus tvarkos taisyklių, nuostatų.

13. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamiesi šiuo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis bendrauja tarpusavyje, siekdami geros ugdytinių bei kitų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantas kitų emocinę būseną.

14. Tolerancijos principas. Vadovaudamiesi šiuo principu bendruomenės nariai reiškia pakantumą kitokiai nuomonei, pažiūroms, tikėjimui, įsitikinimams, būna mandagūs, supranta, kad kiekvienas turi teisę būti kitoks.

V SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS REIKALAVIMAI

15. Bendruomenė įsipareigoja:

15.1. aktyviai palaikyti bendrai priimtus Įstaigos veiklos siekius, garbingai ją atstovauti, etiškai elgtis tiek viduje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje;

15.2. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

15.3. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas;

15.4. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Įstaigos taryba ir/ar kitomis);

15.5. vadovautis lygybės principu puoselėjant pagarbius santykius su visais bendruomenės nariais, nepaisant amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, socialinės padėties, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų, užimamų pareigų;

15.6. korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, vengiant tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo

15.7. priiinti dalį atsakomybės už sklandų darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

15.8. gerbti ir aktyviai prisidėti puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

16. Suprasti, jog etiką pažeidžia:

16.1. narių diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar kokioje kitoje veikloje;

16.2. nesąžininga konkurencija, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniškai konfliktai bei intrigos;

16.3. bendruomenės nario nepagarbus atsiliepiamas apie nedalyvaujančio kolegos gebėjimus, asmenines savybes;

16.4. viešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie narius (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) su kitais asmenimis;

16.5. nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su kitais;

16.6. šokiruojanti, neatitinkanti etikos normų darbuotojų apranga (gilios iškirptės, mini sijonai, tamprės);

16.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas įstaigoje ir jos teritorijoje.

17. Suprasti, jog bendruomenės nario laisvei prieštarauja:

17.1. nepakantumas kitokiai nuomonei bei argumentuotai kritikai;

17.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

17.3. išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

18. Tausoti ir atsakingai naudoti įstaigos turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir priištus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

18.1. įstaigos materialinių bei finansinių išteklius naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

18.2. įstaigos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

19. Įstaigos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi:

19.1. nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus teisingai, be asmeninio išankstinio nusistatymo;

19.2. savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus;

19.3. nesinaudoti tarnybine padėtimi.

20. Bendravimo tarp darbuotojų nuostatos:

20.1. tarpusavio santykiai remiasi pagarba, tolerancija, kitos nuomonės gerbimu, mandagumu;

20.2. bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiami pagalbos teikimu vienas kitam;

20.3. santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių pedagogo etikos principų.

21. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentos savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

22. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

23. Niekas negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį darbuotojo gyvenimą, nesusijusio su darbo reikalavimais.

24. Negali būti diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Santykiai tarp darbuotojų grindžiami lygiateisiškumo principu.

25. Skirtingi darbuotojų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.

26. Bendravimo su vaikais nuostatos:

26.1. remiasi abipuse pagarba;

26.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius vaikų bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendrauti ir padėti kitiems;

26.3. vertindamas vaikų elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti motyvaciją;

26.4. siekia teisingumo ir objektyvumo, vertindamas vaikų pasiekimus;

26.5. elgiasi diskretiškai. Mokytojui neleistina kitiems asmenis perduoti vaiko jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

26.6. nepiktinaudžiauja savo tarnybine padėtimi.

27. Bendravimo su tėvais nuostatos:

27.1. konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) sprendžiant vaikų auklėjimo problemas;

27.2. saugo vaikų patikėtą informaciją apie savo tėvus (globėjus, rūpintojus), o tėvų (globėjų, rūpintojų) – apie vaikus;

27.3. užtikrina, kad santykiai su tėvais (globėjais, rūpintojais) nedarytų įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

27.4. vadovaujasi pagarba, tolerancija, bendradarbiavimu sprendžiant ugdymo klausimus;

27.5. teikia objektyvią informaciją apie vaiko pažangą, ugdymosi rezultatus, elgesį.

28. Mokytojų akademinė ir žodžio laisvė:

28.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

28.2. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

28.3. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams įstaigos reikalavimams.

29. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę:

29.1. reikalauti, kad vaikui būtų teikiamas valstybinius standartus atitinkantis išsilavinimas;

29.2. gauti informaciją apie vaiko mokymąsi, elgesį, asmenybės raidą ir ugdymosi sąlygas;

29.3. reikalauti, kad Įstaigoje nebūtų pažeidinėjamos vaiko teisės, žeminamas orumas;

29.4. gilintis į Įstaigoje gyvenimo, ugdymo procesų organizavimą ir aktyviai dalyvauti, pasirenkant vaiko ugdymo turinį.

30. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi bendrauti ir bendradarbiauti su Įstaiga:

30.1. domėtis vaiko ugdymo ir mokymosi sėkme, komunikuodami ir susitikdami su vaiko ugdytojais, lankydamiesi Įstaigoje;

30.2. susiklosčius aplinkybėms, kuriose pasikeitė vaiko elgesys, konfidencialiai, aptardami tarpusavyje ir demokratiškai ieškoti sprendimo galimybių;

30.3. objektyviai vertinti įvairią informaciją, kurią gavo apie vaiką iš Įstaigos vadovybės ir ugdytojų ir neviešinti lokalių konfliktų visuomenės informavimo priemonėse;

30.4. aptarti ir spręsti kartu su mokytojais vaiko mokymo(si), kitus klausimus;

30.5. pagal galimybes padėti kurti palankias aplinkas vaiko ugdymui(si), dalyvauti organizuojamuose renginiuose bei projektuose, padėti puoselėti ir kurti Įstaigoje tradicijas;

30.6. dalyvauti Įstaigoje savivaldoje, pagal galimybes prisidėti kuriant gerovę;

30.7. gilintis į vaiko elgesio ir sveikatos pakitimus, iškilus būtinybei, konsultuotis su vaikų kitais specialistais;

30.8. nedelsiant informuoti Įstaigoje administraciją ar grupės mokytoją, pasikeitus vaiko gyvenimo aplinkybėms, gyvenamajai vietai, įvykus globėjų kaitai ir pan.;

30.9. teikti visą reikalingą dokumentaciją apie vaiką ir jo šeimą (pageidauti konfidencialumo).

31. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo būti pavyzdžiu savo vaikams:

31.1. pasitikėjimo, atvirumo ir reiklumo dvasia ugdyti darbštą, iniciatyvų vaiką, gebantį veikti savarankiškai ir prisiimti atsakomybę;

31.2. mokyti ir savo pavyzdžiu skatinti vaiką gerbti mokytoją, vadovus ir visus, kurie kasdien bendrauja su vaiku, diegti tarpasmeninio bendravimo ir elgesio normas;

31.3. ugdyti gražaus, pagarbaus elgesio įpročius, niekuomet, ypatingai girdint vaikui, neaptarinėti mokytojų poelgių ar nuostatų;

31.4. laikytis etikos ir geranoriškumo principų, neskleisti nepatikrintos, oficialiai nepatvirtintos informacijos apie Įstaigoje vidaus darbo taisykles bei savivaldos principus;

31.5. asmeniniu pavyzdžiu formuoti kultūringos elgsenos pradmenis (ypač matant vaikams – laikytis Įstaigos vidaus patalpose ir lauko teritorijoje nustatytų taisyklių: nerūkyti, nevartoti svaigalų, nevartoti necenzūrinių žodžių, nežiūrėti smurto, suaugusiems skirtų laidų bei filmų);

31.6. stengtis sukurti namuose kuo palankesnę vaiko emocinei ir psichologinei raidai atmosferą, tokias aplinkas, kurios tausotų vaiko fizinę ir psichinę sveikatą bei saugumą.

VI SKYRIUS

BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR PRIEŽIŪRA

32. Būtina BEK priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

33. BEK tvirtinamas direktoriaus įsakymu.

34. Priimtas BEK skelbiamas Įstaigos internetiniame puslapyje.

35. Įstaigos bendruomenė įsipareigoja gerbti BEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

36. BEK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta Etikos komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš 2 mokytojų, 3 kitų bendruomenės narių išrinktų Įstaigos tarybos posėdyje slaptu balsavimu.

37. Įstaigos vadovas privalo užtikrinti BEK reikalavimų laikymąsi.

38. Sankcijos už etikos pažeidimus atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišimas ir pan.). BEK priežiūrą vykdančios Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratšimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

39. BEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio BEK nenumatytais atvejais, turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su BEK pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

40. BEK priimtas kaip bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

VII SKYRIUS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

41. Gavus informacijos apie BEK nuostatų pažeidimą, Įstaigos vadovas kreipiasi į Komisiją, kuri turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus.

42. Komisijos nutarimai priimami balsuojant.

43. Su Komisijos sprendimais supažindinami darbuotojai, galimai pažeidę BEK nuostatas.

44. Už bendruomenės narių etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišimas ir pan.).

VIII SKYRIUS KONFLIKTINIŲ SITUACIJŲ SPRENDIMO SEKA

45. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp bendruomenės narių abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į Įstaigos vadovą.

46. Vadovo paskirta Komisija per tris – penkias darbo dienas išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

47. Su Komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios pusės.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Darbuotojui pradėjus dirbti, pasirašius sutartį, vadovas supažindina su BEK.

49. BEK gali būti keičiamas darbuotojų iniciatyva ar pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktams.

SUDERINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Radastėlė“ tarybos
2023 m. birželio 1 d.
posėdžio protokolu Nr. V3-4